

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Krzysztof Kwiatkowski

KPS.410.001.01.2016

P/16/001

WYSTĄPIENIE
POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2015 r. w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny
Kontroler	Jarosław A. Odachowski, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 99707 z dnia 2 lutego 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Państwowa Inspekcja Pracy, ul. Barska 28/30, 02-315 Warszawa, (zwane dalej PIP)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Roman Giedroń, Główny Inspektor Pracy – od dnia 4 lutego 2016 r. W okresie od dnia 16 lipca 2012 r. do dnia 3 lutego 2016 r. Głównym Inspektorem Pracy była Pani Iwona Hickiewicz. (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Wprowadzenie

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r.¹ w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy, w ramach której funkcjonują: Główny Inspektorat Pracy (GIP), 16 Okręgowych Inspektoratów Pracy (OIP) oraz Ośrodek Szkolenia PIP (OS PIP) we Wrocławiu.

Ze środków części 12 finansowano zadania z zakresu przestrzegania prawa pracy, w tym przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów dotyczących legalności zatrudnienia i innej pracy zarobkowej, w zakresie określonym w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy².

Zakres kontroli obejmował:

- analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych³,
- wykonanie wydatków budżetu państwa,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2015 oraz sprawozdań za IV kwartał 2015 r. w zakresie operacji finansowych,
- nadzór i kontrolę sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴ (dalej ufp).

Zrealizowane w 2015 r. w części 12 dochody wyniosły 2.871,6 tys. zł, w tym 191,9 tys. zł (6,7% dochodów ogółem) stanowiły dochody zrealizowane przez kontrolowaną jednostkę (GIP).

¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 153.

² Dz. U. z 2015 r., poz. 640 ze zm.

³ Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r., kontrola dochodów budżetowych w tej części została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

W 2015 r. w części 12 zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 288.006,4 tys. zł, w tym 44.280,8 tys. zł (15,4% wydatków ogółem) stanowiły wydatki zrealizowane przez GIP.

III. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia⁵ pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2015 r. w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy.

W wyniku kontroli 14,0% zrealizowanych wydatków budżetu państwa stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Pozytywną ocenę uzasadnia także fakt, że w rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele działalności zaplanowane w układzie zadaniowym wydatków w części 12. Główny Inspektor Pracy rzetelnie, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 upf, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała łączne sprawozdania za 2015 r. sporządzone przez dysponenta części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy oraz sprawozdania jednostkowe Głównego Inspektoratu Pracy.

Sprawozdania łączne dysponenta części 12 zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów, a sprawozdania jednostkowe Głównego Inspektoratu Pracy na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Koncepcja systemu kontroli zarządczej zapewniała w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponenta III stopnia.

Sprawozdania przekazują prawdziwy obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań 2015 r.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁶.

IV. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

W ustawie budżetowej na rok 2015 dochody budżetowe dla tej części zaplanowano w kwocie 2.378 tys. zł, tj. o 171 tys. zł (6,71%) niższej niż w 2014 r. Zrealizowane dochody wyniosły 2.871,6 tys. zł i były wyższe o 20,8% od kwoty planowanej. W porównaniu do 2014 r. wykonane dochody były wyższe o 3,1%. Realizacja planu

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁶ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U., poz. 119 ze zm.); Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773); Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. Nr 298, poz. 1766).

dochodów w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy w kwocie wyższej niż ujęta w planie dochodów wynikała głównie z uzyskania:

- 249,4 tys. zł, tj. o 566,7% z tytułu m.in. podatku VAT naliczonego przez Ośrodek Szkoleniowy PIP, wpłat od ubezpieczycieli odszkodowań za zniszczone lub skradzione mienie, refaktury kosztów roku 2014 (§ 097 Wpływy z różnych dochodów);
- 83,0 tys. zł, tj. o 46,6% z tytułu m.in. sprzedaży w formie przetargu 26 szt. samochodów osobowych oraz sprzedaży zużytych składników majątkowych (§ 087 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych);
- 9,2 tys. zł, tj. o 48,4% z tytułu m.in. wpływów z usług gastronomicznych, noclegowych, parkingowych oraz organizacji szkoleń w Ośrodku Szkolenia PIP we Wrocławiu (§ 083 Wpływy z usług).

Dochody zrealizowane w Głównym Inspektoracie Pracy w 2015 r. wyniosły 191,9 tys. zł i były wyższe o 143,9 tys. zł, tj. o 299,9% w stosunku do planu według ustawy budżetowej oraz niższe o 87,1 tys. zł, tj. o 83,1% od wykonania w roku poprzednim. Na wyższe wykonanie dochodów miały wpływ przede wszystkim wpływy z kar pieniężnych i grzywien od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz z różnych dochodów (m.in. z tytułu odszkodowania za skradzione lub zniszczone mienie, zwrotu kosztów postępowania sądowego, zwroty wydatków z lat poprzednich, zatrzymanych wadliów itp.).

Na koniec 2015 r., zgodnie ze sprawozdaniem Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w części 12 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 8.365,2 tys. zł. Dotyczyły one głównie należności ujętych w § 058 Grzywny i inne kary pieniężne od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych i § 069 Wpływy z różnych opłat z tytułu m.in. zwrotu kosztów postępowania administracyjnego (upomnienia, opłaty itp.) i były to należności dotyczące działalności kontrolnej PIP. W porównaniu do 2014 r. należności ogółem były niższe o 1.812,5 tys. zł. Zaległości według stanu na 31 grudnia 2015 r. wyniosły 8.216,4 tys. zł i były niższe o 1.302,7 tys. zł, tj. o 13,7% od zaległości na koniec 2014 r.

Państwowa Inspekcja Pracy w stosunku do należności, które nie wpłynęły w terminie, po wyczerpaniu obowiązujących procedur, przekazała je do egzekucji organom egzekucyjnym na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁷ oraz ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym⁸.

(dowód: akta kontroli str. 5-7, 14-15, 19-21, 32-36, 42-45, 55-56, 62-63, 72-75, 81-98, 783-790, 803-810)

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej dochodów budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Wydatki budżetu państwa

2.1. Wydatki budżetu państwa

Plan finansowy wydatków i plan rzeczowy zadań realizowany ze środków budżetowych na 2015 r., opracowano zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 czerwca 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu

⁷ Dz. U. z 2014 r., poz. 1619 ze zm.

⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 1414 ze zm.

i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2015⁹. W 2015 r. zaplanowano wydatki w kwocie 296.543 tys. zł.

Decyzją Ministra Finansów, na wniosek Głównego Inspektora Pracy z dnia 15 października 2015 r., przyznano PIP z rezerwy celowej kwotę 99 tys. zł na realizację zadania pn.: „Termomodernizacja budynku przy Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 4” w OIP Kielce. Przyznane środki zostały właściwie wykorzystane, a zaplanowane prace wykonane w całości. Łączny koszt zadania wynosił 342,7 tys. zł, przyznana rezerwa celowa pokryła 28,9% przedsięwzięcia.

Główny Inspektor Pracy, realizując uprawnienia dysponenta części budżetowej, w 2015 r. dokonał 12 zmian planu wydatków pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej na łączną kwotę 5.622 tys. zł, tym samym plan po zmianach wyniósł 291.503 tys. zł. Z ustaleń kontroli wynika, że przeniesienia wydatków były celowe, wynikały z faktycznych potrzeb jednostki, były odpowiednio udokumentowane i uzasadnione, stosownie do art. 171 ust. 1 upf.

W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej (ustawa z dnia 16 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy budżetowej na 2015 r.¹⁰) zmniejszeniu uległ plan wydatków PIP o kwotę 5.139 tys. zł do kwoty 291.404 tys. zł.

Zrealizowane w 2015 r. w części 12 wydatki wyniosły 288.006,4 tys. zł, tj. 98,8% planu według znowelizowanej ustawy budżetowej i planu po zmianach. W porównaniu do 2014 r. (280.005,2 tys. zł) wydatki były wyższe o 8.001,2 tys. zł, tj. o 2,9%.

Najwyższe wydatki poniesiono w rozdz. 75101 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa, w ramach którego zrealizowano 98,5% wydatków ogółem. Pozostała kwotę, stanowiącą 1,5% wydatków ogółem, zrealizowano w rozdz. 75195 – Pozostała działalność.

Zrealizowane wydatki budżetowe i ich procentowe wykonanie w relacji do kwot ujętych w planie po zmianach oraz wykonania w 2014 r. przedstawiały się następująco:

- wydatki bieżące jednostek budżetowych – 267.547,6 tys. zł (tj. 99,1% planu po zmianach i 99,1% w stosunku do wykonania w 2014 r.),
- wydatki majątkowe – 14.919,5 tys. zł (odpowiednio: 99,0%, 183,9%),
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 1.286,7 tys. zł (odpowiednio: 90,7%, 71,9%).

Wydatki wykonane w 2015 r. w Głównym Inspektoracie Pracy wyniosły 44.280,8 tys. zł i w stosunku do planu po zmianach były niższe o 2.569,8 tys. zł, tj. o 5,5%. W porównaniu do roku poprzedniego (39.859,5 tys. zł) wydatki były wyższe o 11,1%.

W 2015 r. wystąpiły zobowiązania w następującej wysokości: w PIP – 16.673,2 tys. zł, natomiast w GIP – 1.477,5 tys. zł, przede wszystkim związane z dodatkowymi wynagrodzeniami rocznymi wraz z pochodnymi. W cz. 12 nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(dowód: akta kontroli str. 8-13, 16-17, 22-31, 37-38, 46-54, 57-59, 64-71, 76-77, 83-86, 99-146, 811-817)

⁹ Dz. U., poz. 825.

¹⁰ Dz. U., poz. 2195.

2.2. Realizacja wydatków majątkowych

Wydatki majątkowe w kwocie 14.919,6 tys. zł, które zrealizowano w 99% planu po zmianach, stanowiły jednocześnie 5,2% zrealizowanych wydatków ogółem w części 12. W ramach wydatków w § 605 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych, zrealizowanych w kwocie 2.011,9 tys. zł (97,0% planu po zmianach) wykonano m.in. dokumentację techniczną wraz z częściową przebudową budynku dla siedziby oddziału w Przemyślu, adaptację pomieszczenia biurowego na potrzeby serwerowni w OS PIP we Wrocławiu, prace związane z termomodernizacją budynku siedziby OIP w Kielcach. Z wydatków w § 606 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych na kwotę 12.907,7 tys. zł (99,3% planu po zmianach) zrealizowano zakupy m.in.: systemu elektronicznego obiegu dokumentów w PIP, macierzy do bezpiecznego IT, 14 samochodów osobowych, 44 serwerów, 100 zestawów komputerowych, 51 komputerów przenośnych, 25 szt. kopiarek i 19 urządzeń wielofunkcyjnych.

Wydatki majątkowe zrealizowano w oparciu o zgłoszone potrzeby jednostek organizacyjnych PIP oraz zatwierdzony plan i harmonogram wydatków. Wydatki i zakupy inwestycyjne, według analizy ich wykonania, były niezbędne do właściwego funkcjonowania tych jednostek.

(dowód: akta kontroli str. 178-257)

2.3. Realizacja wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 1.286,7 tys. zł stanowiły 0,5% zrealizowanych wydatków ogółem.

Dominującą pozycję stanowiły wydatki poniesione w rozdziale 75101¹¹ w § 302 Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń w kwocie 1.279,8 tys. zł (99,5% wydatków w tej grupie), które obejmowały m.in. wypłaty pracownikom ekwiwalentu za używanie i pranie odzieży roboczej, refundację zakupu okularów korekcyjnych z tytułu pracy przy monitorze ekranowym, zakupy środków ochrony indywidualnej, odzieży roboczej i ochronnej, odprawy pośmiertne po zmarłych pracownikach. Wydatki z § 303 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych w kwocie 7,0 tys. zł dotyczyły zwrotu kosztów dojazdu osób wezwanych celem przesłuchania w charakterze świadków w postępowaniach prowadzonych przez OIP.

W ramach wydatków poniesionych w rozdziale 75195 Pozostała działalność z § 304 Nagrody o charakterze szczególnym niezaliczone do wynagrodzeń w kwocie 50 tys. zł m.in. ufundowano nagrody w konkursach wiedzy organizowanych przez PIP z zakresu wiedzy o prawnej ochronie pracy oraz zasadach BHP, za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kontroli przestrzegania prawa, wynalazczości itp., a także popularyzacji prawa pracy i ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa pracy. Wydatki poniesiono także na nagrody w konkursie „Najaktywniejszy Społeczny Inspektor Pracy” oraz „Pracodawca organizator pracy bezpiecznej”.

(dowód: akta kontroli str. 8-13, 16-17, 22-31, 37-38, 83-86, 99-146, 811-817)

2.4. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Przeciętne zatrudnienie w 2015 r. w jednostkach organizacyjnych Państwowej Inspekcji Pracy wyniosło 2.600 osób (w tym trzy osoby zajmujące kierownicze

¹¹ Rozdział 75101 Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa.

stanowiska państwowe) i w stosunku do średniorocznego zatrudnienia w 2014 r. było niższe o 2 osoby.

Stan zatrudnienia na koniec 2015 r.¹² (w przeliczeniu na pełne etaty – według sprawozdania o zatrudnieniu i wynagrodzeniach Rb-70) wynosił 2.605 osób i w porównaniu do poprzedniego roku był wyższy o 3 osoby, przy czym plan zatrudnienia wynosił 2.777 osoby i był wyższy od planu na 2014 r. o 30 etatów¹³.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w PIP (z wypłatami dodatkowego wynagrodzenia rocznego), liczone na podstawie sprawozdania o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w 2015 r. wyniosło 5.993 zł i w porównaniu do 2014 r. wzrosło o 82 zł, tj. o 1,4%.

Przeciętne zatrudnienie w GIP w 2015 r. wyniosło 185 osób i wzrosło o 2 etaty. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w GIP (wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym) w 2015 r. wyniosło 7.022 zł i było wyższe o 35 zł tj. o 0,5% w stosunku do roku poprzedniego.

Według danych wykazanych w rocznych sprawozdaniach budżetowych Rb-28 z wykonania planu wydatków wszystkich jednostek podległych dysponentowi części 12, w jednostkach tych nie zostały przekroczone limity środków na wynagrodzenia.

W 2015 r. w GIP zawarto 59 umów cywilnoprawnych z 46 osobami, w tym 55 umów o dzieło z 43 osobami, trzy umowy zlecenia z dwoma osobami oraz jedną umowę zlecenie na okres powyżej trzech miesięcy z jedną osobą. Umowy dotyczyły głównie opracowania specjalistycznych broszur, tekstów i informatorów obejmujących zagadnienia bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zagadnień prawnych w ramach działań prewencyjnych organizowanych przez PIP. Nie wystąpiły przypadki zawierania umów z Agencją Pracy Tymczasowej.

(dowód: akta kontroli str. 18, 39, 78, 147-153, 783-784, 811-817)

2.5. Badanie próby wydatków

Służby GIP w 2015 r. zrealizowały na potrzeby Inspekcji 31 zamówień na kwotę 12.835,9 tys. zł (netto), w tym 20 zamówień (przetarg nieograniczony) o wartości równej lub przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁴ (Pzp) w łącznej kwocie 10.368,5 tys. zł oraz 11 zamówień o wartości przekraczającej wyrażoną w złotych równowartość kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 Pzp i mniejszej od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 Pzp w łącznej kwocie 2.467,4 tys. zł (10 w kategorii przetargu nieograniczonego, jedno – zapytanie o cenę).

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków w kwocie 40.386,6 tys. zł, tj. 14,0% wydatków PIP. Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowemu wydatkom budżetowym GIP. Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS¹⁵) spośród 725 zapisów księgowych o łącznej wartości 25.568,5 tys. zł. Badaniem objęto 44 zapisy księgowe na kwotę

¹² Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2015 z uwzględnieniem osób przebywających na zasiłkach chorobowych, urlopach bezpłatnych, wychowawczych, macierzyńskich itp. wynosił 2.746,95 osób (w przeliczeniu na pełne etaty).

¹³ Zwiększenie planu wynikało z nałożonych lub planowanych do nałożenia na Urząd nowych zadań w związku z nowelizacją ustaw, nowymi ustawami czy też nowych zadań wynikających z dyrektyw Unii Europejskiej. Zadania te opisano w projekcie budżetu Państwowej Inspekcji Pracy na 2015 rok.

¹⁴ Dz. U. z 2015 r., poz. 2164.

¹⁵ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

ogółem 17.758,6 tys. zł, w tym w grupie wydatków majątkowych 10 zapisów na kwotę 11.609,9 tys. zł oraz w grupie wydatków bieżących jednostek budżetowych pozapłacowych 34 zapisy na kwotę 6.148,8 tys. zł. Próba wydatków dobranych celowo wyniosła 18.429,3 tys. zł.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatki dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. W próbie wydatków w łącznej kwocie 21.957,3 tys. zł badanej pod kątem prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz wyłączenia stosowania Pzp nie stwierdzono nieprawidłowości.

W wyniku analizy czterech postępowań o udzielenie zamówień publicznych na łączną kwotę 18.429,3 tys. zł wydatków finansowanych z budżetu państwa nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych. Trzy postępowania w trybie przetargu nieograniczonego¹⁶ (o łącznej wartości 7.432,9 tys. zł) objęto badaniem z zakresu m.in. stosowania wyboru trybu wyłonienia wykonawcy i przeprowadzenia postępowania, prawidłowości realizacji umów zawartych w wyniku postępowań pod względem przedmiotu zamówienia, terminu realizacji i wysokości wynagrodzenia. Jedno postępowanie w trybie przetargu ograniczonego¹⁷ (o wartości 10.996,4 tys. zł) zbadano pod kątem prawidłowości aneksowania umowy zawartej w 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 258-660)

2.6. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

W 2015 r. wydatki części 12 były realizowane w układzie zadaniowym w ramach jednej funkcji, tj. funkcji 14 Rynek pracy i zadania 14.2 Budowa nowoczesnych stosunków pracy i warunków pracy oraz podzadań:

- 14.2.1. Elastyczność i bezpieczeństwo w zatrudnieniu,
 - 14.2.2. Nadzór i kontrola,
 - 14.2.3. Prawna ochrona pracy oraz bezpieczeństwo i higiena pracy,
- w ramach których realizowano sześć działań. Każdemu podzadaniu i działaniu przypisany był cel oraz miernik pomiaru stopnia jego osiągnięcia.

Szczegółowym badaniem objęto próbę pięciu działań, na realizację których w układzie zadaniowym zaplanowano najwyższe kwoty wydatków:

Działanie 14.2.3.2 – *Działalność prewencyjna i szkoleniowa adresowana do pracodawców, osób samozatrudniających się, rolników indywidualnych, partnerów społecznych i instytucjonalnych*, którego celem było m.in. upowszechnienie wiedzy na temat zagrożeń zawodowych, sposobów ich ograniczenia i eliminacji. W ramach tego działania za wskaźnik przyjęto odsetek szkoleń, seminariów i warsztatów dla uczestników projektów dotyczących prewencji i ochrony pracy w branżach o szczególnie wysokim poziomie ryzyka (przemysł, budownictwo, rolnictwo indywidualne). W ramach tego działania zrealizowano 2.363 szkolenia, z których 1.263 dotyczyło przywołanego wyżej zagadnienia. Tym samym założony 40% wskaźnik osiągnął wyższy poziom i wyniósł 53,45%. Na działanie to wydatkowano 12.535,6 tys. zł, tj. 96,7% planu po zmianach.

¹⁶ 1. „Dostawa macierzy dla jednostek organizacyjnych PIP” (GOZ-2210-4/15), 2. „Usługi pocztowe dla PIP” (GOZ-591-2214-2/15), 3. „Zapewnienie dostępu do baz systemu informacji prawnej dla PIP” (GOZ-2214-9/15).

¹⁷ „Zaprojektowanie, dostawa i wdrożenie zintegrowanego systemu informatycznego (wraz z niezbędnym sprzętem i siecią podatkową) w zakresie elektronicznego obiegu dokumentów w jednostkach organizacyjnych PIP” (GOZ-353-0400-1/13).

Działanie 14.2.3.3. – *Promocja wysokich standardów bezpieczeństwa pracy i przestrzegania prawa pracy*, którego celem było upowszechnienie wiedzy o wymaganiach określonych w prawie pracy, w szczególności w przepisach bhp, a także przepisach dotyczących legalności zatrudnienia. Na działanie to wydatkowano 15.802,7 tys. zł, tj. 94,7% planu po zmianach. W 2015 r. kampania wiodąca pn. „Szanuj życie! Bezpieczna praca w gospodarstwie rolnym” była skierowana do rolników indywidualnych, członków ich rodzin i innych osób wykonujących pracę w rolnictwie. W sumie przekaz medialny miał trafić do 43% odbiorców docelowych. Wykonanie tego wskaźnika wyniosło 46%;

Działanie 14.2.1.4. *Udzielanie wyjaśnień w zakresie prawa pracy oraz porad i informacji w zakresie przestrzegania prawa pracy*, którego celem było upowszechnianie wiedzy w zakresie przestrzegania przepisów prawa pracy u kontrolowanych pracodawców. Na działanie to wydatkowano 19.876,8 tys. zł, tj. 98,1% planu po zmianach. W ramach tego działania zaplanowano, iż w 64% kontrolowanych jednostek zostaną udzielone porady w zakresie przestrzegania przepisów prawa pracy. Wskaźnik zrealizowano w wysokości 63,1%, tj. na 88.308 przeprowadzonych kontroli ogółem w 55.726 jednostkach udzielono porad w powyższym zakresie;

Działanie 14.2.2.1. *Działalność nadzorczo-kontrolna w Państwowej Inspekcji Pracy*, którego celem było wydawanie środków prawnych (decyzji, wniosków i/lub poleceń w wystąpieniach pokontrolnych) po stwierdzeniu naruszeń prawa pracy w kontrolowanych jednostkach. Konstrukcja miernika oparta była na rozpoznanej skali występowania nieprawidłowości w branżach i zakładach obciążonych najwyższym ryzykiem naruszeń prawa pracy oraz zagrożeń zawodowych. Na działanie to wydatkowano 236.453,7 tys. zł, tj. 99,3% planu po zmianach. W ramach tego działania zaplanowano, iż na każdą zakończoną kontrolę powinno przypadać 7 wydanych środków prawnych. Wskaźnik zrealizowano w wysokości 6,71 (w 88.306 przeprowadzonych kontrolach wydano 592.270 tzw. środków prawnych).

Działanie 14.2.1.6. *Współpraca międzynarodowa w zakresie ochrony pracy*, którego celem było wykorzystanie doświadczeń i dobrych praktyk zagranicznych partnerów PIP w obszarze działalności prewencyjnej i nadzorczo-kontrolnej. Na działanie to wydatkowano 2.535,8 tys. zł, tj. 92,7% planu po zmianach. W ramach tego działania zaplanowano, iż wszystkie przedsięwzięcia w zakresie współpracy międzynarodowej zatwierdzone do realizacji zostaną wykonane. Realizacja wyniosła 94,7 % – na 76 przedsięwzięć wykonano 72.

Każdego roku mierniki są urealniane, tj. modyfikowane i dostosowywane do charakteru i funkcji PIP. Opracowane dla poszczególnych działań, są na bieżąco aktualizowane, monitorowane i nadzorowane przez kierowników jednostek i komórek organizacyjnych PIP. Główne zadania polegają na realizowaniu wyznaczonych celów i zadań zgodnie z prawem, efektywnie, oszczędnie i terminowo. Określone w działaniach mierniki są opracowane na podstawie identyfikacji, oceny i monitorowania ryzyk związanych z realizacją celów.

W ramach nadzoru i monitoringu realizacji planów finansowych w układzie zadaniowym Główny Inspektor Pracy, dokonywał okresowej analizy realizacji planów wszystkich jednostek organizacyjnych PIP. W szczególności przeprowadzane były:

- comiesięczna kontrola prawidłowości ewidencjonowania planu w układzie zadaniowym na podstawie własnych decyzji oraz decyzji nadesłanych z jednostek podległych, kontrola miała m.in. na celu ustalenie, czy wydatki na

każdym szczeblu budżetu zadaniowego mają pokrycie w planie w każdej z jednostek podległych,

- kwartalna kontrola stopnia wykonania planu finansowego w jednostkach organizacyjnych PIP.

W celu wzmocnienia sprawowanego nadzoru, efektywności i skuteczności realizacji planów w układzie zadaniowym stosowano „Szczegółową metodologię ustalania mierników” na każdym szczeblu budżetu zadaniowego oraz „Kartę mierników”. Dodatkowo w GIP prowadzono okresowe (na koniec poszczególnych kwartałów) monitorowanie wykonania mierników stopnia realizacji celów na poziomie jednostek podległych (dysponentów III-go stopnia). Na bieżąco przeprowadzana była także analiza przewidywanego wykonania mierników z wykonaniem planu wydatków na poziomie poszczególnych działań.

(dowód: akta kontroli str. 99-146, 154-177, 671-729, 731-771, 776-782, 818-826)

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej wydatków budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2015 r. przez dysponenta części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy i sprawozdań jednostkowych Głównego Inspektoratu Pracy:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2015 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 12 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęta koncepcja systemu kontroli zarządczej zapewniała w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(dowód: akta kontroli str. 5-81, 803-821)

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej sprawozdawczości nie stwierdzono nieprawidłowości.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji budżetu w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy w 2015 r. Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁸ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 19 kwietnia 2016 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Krzysztof Kwiatkowski

podpis

¹⁸ Dz.U. z 2015 r., poz. 1096

